

Landbruksdirektoratet
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo
Att: Elsebeth Hoel

Dato: 20. mai 2019
Ref: 19/4173-2

HØRING – FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM SATSER I PRISUTJEVNINGSORDNINGEN FOR MELK OG SATSER FOR PRODUKSJONSFLØTE OG TILVIRKNINGSVERDI PÅ SMØR

TINE viser til Landbruksdirektoratets brev datert 3. april 2019 vedrørende ovennevnte, samt TINEs brev til Landbruksdirektoratet datert 22. februar 2019 vedrørende differensieringen mellom gruppene i prisutjevningsordningen (PU).

TINE oppfatter at satsendringene Landbruksdirektoratet har sendt på høring er i overensstemmelse med gjeldende prognoser og innspill. TINE ser det som spesielt positivt av direktoratet tydelig ser koblingen mellom satsene i industrigruppene og råvarepriskompensasjonen for RÅK-varer. En samlet, tilstrekkelig støtte er vesentlig for norsk konkurranseutsatt matvareindustri.

PU er et virkemiddel for å nå landbrukspolitiske mål. Spesielt er PU sentralt for å nå målpris gjennom differensiering av råvarepris til ulike anvendelser og sikre lik melkepris i hele landet. Norske meieriprodukter møter økende konkurranse fra import og andre næringsmidler. Det forsterker viktigheten av en differensiering av råvarepris til ulike anvendelser, som et middel for å bygge konkurransekraft for norsk melk.

Kostnader i PU til andre formål bør holdes så lave som overhodet mulig og gradvis elimineres med tanke på norsk melks konkurransekraft. Dette gjelder først og fremst de konkurransepolitiske tilskuddene.

De konkurransepolitiske tilskuddene

Landbruksdirektoratet tydeliggjør i høringsbrevet hvordan distribusjonstilskuddet skal administreres og søknadsprosess for eventuelle nye aktører med rett til distribusjonstilskudd. Dette er et skritt i rett retning men ikke tilstrekkelig til å tilfredsstille våre forventninger til god forvaltningsskikk.

- Tilskuddet bør tildeles på basis av en årlig søknadsprosess, hvor det hvert år gjøres en vurdering av om kriteriene for tildeling av tilskudd er tilstede
- Kriteriene for tildeling må klargjøres, herunder hvilke priser og kostnader som skal sammenlignes med TINEs priser og kostnader.

Vi viser i denne sammenhengen til vårt brev datert 24. oktober 2018. Der påpekte vi bl.a. at en rekke pris- og kostnadselementer er knyttet til distribusjon og oppfattelsen av hvilke elementer som skal med, kan variere.

- Alt som skjer med et produkt fra det er produsert til det er levert til utsalgsstedet handler om distribusjon. Distribusjon kan derfor omfatte både transport fra produksjonslokale til lager (mellomtransport), lagerdrift og utkjøring til kunde. Det

finnes derfor flere alternative svar på spørsmål om hva det koster å distribuere flytende meieriprodukter

- Ved kjøp av lager- og transporttjenester fra andre aktører kommer trolig et prispåslag i tillegg. Det bør sikres at kostnader som sammenlignes enten er med eller uten et slikt påslag
- Melk både fraktes og lagres sammen med en rekke andre produkter. Samtlige kostnader ved biler og lager må således fordeles mellom produktene som transporteres og lagres. Kostnadene kan fordeles på flere måter mellom produktene som inngår, for eksempel etter kg/liter, volum eller verdi. Også på dette punktet bør det sikres likhet i sammenligningen.

Harmoniseringen av industrigruppene

Det er besluttet en sammenslåing av industrigruppene. Behovene for de to største industrigruppene, ost og pulver, er imidlertid ulike og det er liten samvariasjon i etterspørselen etter de to produktgruppene. Ved en harmonisering av disse to gruppene vil det i dagens situasjon enten bli brukt mer midler enn nødvendig på pulver eller for lite på ost. Begge deler er allokeringer som bidrar negativt til norsk melks konkurransedyktighet. Hvis RÅK-midler skal erstatte PU-tilskudd til industriost, er det vesentlig med et tilstrekkelig nivå og et langsiktig perspektiv.

Likviditetsoppbyggingen

Hensikten med likviditetsoppbygging er å skape sikkerhet for dekning av framtidige utgifter, og er ikke et mål i seg selv. Likviditetsoppbyggingen bør derfor være så lav som mulig. TINE mener direktoratet bør vurdere å begrense likviditetsoppbyggingen i ordningen noe.

Behovet for økt konkurransekraft for norsk melk

Volumutvikling er en indikasjon på konkurransekraft og det er positivt at Landbruksdirektoratet tar hensyn til volumutvikling i sitt forslag til satser. Når det gjelder framtidig utvikling for norske meieriprodukter gir følgende grunn til bekymring:

- konkurransen fra importerte meieriprodukter
- konkurranse fra nære substitutter, spesielt for drikkemelk, som soyadrikk og havredrikk
- konkurransen fra andre mat- og drikkeprodukter.

Utviklingen har vært tydelig i flere år, jfr. TINEs tidligere høringsbrev i forbindelse med satsfastsettelsen med dokumentasjon på utviklingen. Den negative effekten for norske meieriprodukter forsterkes fra år til år. Det er derfor svært viktig å stramme inn bruken av midlene i PU-ordningen, med tanke på å eliminere bruken av midler som ikke bidrar til oppnåelse av landbrukspolitiske mål og konkurransedyktighet for norsk melk.

Tabellen under er fra opplysningskontoret for melk og meieriprodukter og viser utviklingen for 1. kvartal 2019.

Hovedfunn i rapporten for 1. kvartal 2019 er som følger (endring er i forhold til 1. kvartal 2018):

	Volum*		Per capita**	
Melk totalt uten import	108 729	-3,0 %	20,41	-3,6 %
Melk totalt med import	110 470	-2,7 %	20,73	-3,3 %
Ost uten import	21 439	+0,3 %	4,02	-0,4 %
Ost med import	25 244	+0,6 %	4,74	+/-0 %
Yoghurt uten import	12 915	+5,3 %	2,42	+4,6 %
Yoghurt med import	14 544	+4,0 %	2,73	+3,4 %
Rømme, inkl. crème fraîche	4 696	-2,5 %	0,88	-3,1 %
Fløte	6 874	-3,7 %	1,29	-4,3 %
Smør uten import	4 388	-1,4 %	0,82	-2,0 %
Smør med import	4 504	+0,1 %	0,85	-0,5 %

* 1000 liter/kilo

** Liter/kilo per innbygger

Med vennlig hilsen
TINE SA

Johnny Ødegård

Lise Sandsbråten